

247687

**การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในโรงเรียนธีรภานท์ อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน**

ทิพากร ชีวสกุลยง

รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

**บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555**

๖๐๐๒๕๒๖๐๕

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247687

การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในโรงเรียนธีรกาหนท์ อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

ทิพากร ชีวสกุลยง

การค้นคว้าแบบอิสระเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม ๒๕๕๕

การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในโรงเรียนธีรกาหนท์ อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

ทิพากร ชีวสกุลยง

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

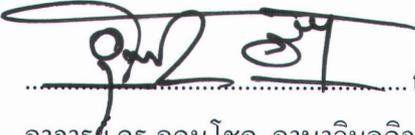
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....
อาจารย์ ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว

.....กรรมการ
อาจารย์ ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ

8 มีนาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในโรงเรียนธีรกานท์ อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อุรุยา ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว และอาจารย์ ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ กรรมการสอบการค้นคว้าอิสระที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะ ตรวจสอบและแก้ไขด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง อันส่งผลให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณาจารย์รับเชิญทุกท่านที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเอาใจใส่และให้ความเมตตา แก่ผู้ศึกษา ผู้ศึกษาตระหนักเสมอว่า การให้ความรู้แก่ผู้ศึกษาแม้เพียงวันเดีวยกก็เป็นอาจารย์ที่ผู้ศึกษาให้ความเคารพไปทั้งชีวิต

ขอขอบพระคุณนายมานะ เดชเจริญ อาจารย์โรงเรียนธีรกานท์ อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ที่ให้ความรู้ คำแนะนำและคำปรึกษาที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ อีกทั้งให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจอย่างดียิ่ง นอกจากนี้ ยังรู้สึกละอายใจกับ นางสุคนธ์ ธรรมธิตวิวัฒน์ และ ผอ.เพื่อนในห้องเรียน รปม.11 ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ศึกษาด้านการคมนาคมจากบ้านไปยังมหาวิทยาลัยตลอดทุกภาคการศึกษา

หากการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ มีข้อบกพร่องประการใด ที่เกิดขึ้นจากการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

ทิพากร ชิวสกุลยง

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในโรงเรียนธีรกานท์ อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน
ผู้เขียน	นางทิพากร ชีวสกุลยง
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	อาจารย์ ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ

บทคัดย่อ

247687

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนธีรกานท์ อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และ 3) ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนธีรกานท์ อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ของนักเรียนแกนนำอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนของนักเรียนสมาชิกอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของนักเรียน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด พบว่า
 - 2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล สถานภาพครอบครัวของนักเรียนแกนนำมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด แต่ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนสมาชิกไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
 - 2.2 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของนักเรียนแกนนำและนักเรียนสมาชิก ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับมากที่สุด

3. สภาพปัญหาที่พบคือ มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยง สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือ ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนเข้ามามีส่วนร่วม โดยเป็นส่วนหนึ่งในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลให้ครูและหน่วยงานภาคีอาสาสมัครส่งเสริมให้นักเรียนแกนนำสามารถทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และเปิดโอกาสหรือผลักดันให้นักเรียนสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. นักเรียน หน่วยงานภาครัฐควรป้องปรามและสนับสนุนกิจกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น การตรวจเข้มนักเรียนที่มีโอกาสเสพยา การแก้ไขปัญหาค้าหรือเสพสิ่งเสพติดในโรงเรียน การสนับสนุนกิจกรรม TO BE NUMBER ONE การจัดนิทรรศการ หรือกิจกรรมอื่น

2. ครูและภาคีอาสาสมัคร ควรมีการวิจัยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน และเผยแพร่สู่สาธารณชน มีบูรณาการการทำงานระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

Independent Study Title	Students' Participation in Drugs Prevention and Problem Solving of Theerakant School, Banhong District, Lamphun Province
Author	Mrs. Tipagorn Cheewasakulyong
Degree	Master of Public Administration
Independent Study Advisor	Lect. Dr.Udomchoke Asawimalkit

ABSTRACT

247687

The study entitled "Students' Participation in Drugs Prevention and Problem Solving of Theerakant School, Banhong District, Lamphun Province" had three main objectives which were 1) to study the process of students' participation in drugs prevention and problem solving , 2) to study the factors affecting students' participation in drugs prevention and problem solving, and 3) to study the problems and ways to solve the drugs problem of Theerakant school, Banhong district, Lamphun province.

The findings could be summarized that :

1. Participation in prevention and solving drug problems of leader students was in the highest level, of member students was in high level.

2. Factors associated with the students' participation in prevention and solving drug problems were found that

2.1 The personal factor, marital status of leader students was associated with participation in prevention and solving drug problems, but the personal factors of member students were not associated with participation in prevention and solving drug problems.

2.2 Internal factors and external factors of leader students and member students affected most with participation in prevention and solving drug problems.

3. The problem was found that there were students at risk. There was a solving way that school administrators allowed all students to participate as part of student counseling system, as a result, teachers and the anti-drug party promoted leader students to do drug prevention and problem solving activities, and gave the opportunity to encourage member students to join in drug prevention and problem solving activities in school.

The suggestions for this study include:

1. Concerning the students, the government should deter and support activities to prevent and solve drug problems, such as checking the students at risk, solving drinking or drug problems in schools, supporting TO BE NUMBER ONE activity, exhibitions or other activities.

2. Concerning the students, there should be research about drug prevention and problem solving in school, and make it available to the public, integrated working between schools, homes, and communities. Local governments should play a role in the budget to support activities to prevent and solve drug problems in schools.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 คำถามในการศึกษา	5
1.4 สมมติฐานในการศึกษา	6
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	7
1.6 ขอบเขตของการศึกษา	7
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	11
2.2 สถานการณ์ยาเสพติดและยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดของรัฐ	16
2.3 รูปแบบกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	20
2.4 การทำงานของเครือข่ายเด็กและเยาวชนในการป้องกันยาเสพติด	21
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
2.6 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	25
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	27
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	29
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	30
3.5 สถิติที่ใช้ในการศึกษา	32

บทที่ 4 ผลการศึกษา	34
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักเรียนแกนนำในกิจกรรม การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	34
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักเรียนสมาชิกในกิจกรรม การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	42
4.3 ผลการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน ครู/อาจารย์ และหน่วยงาน/ภาคีในกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	49
4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน	53
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	70
5.1 สรุปผลการศึกษา	70
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	74
5.3 ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก แบบสอบถามนักเรียนแกนนำ	82
ภาคผนวก ข แบบสอบถามนักเรียนสมาชิก	87
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน/อาจารย์และภาคีงานยาเสพติด	91
ประวัติผู้เขียน	95

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปนักเรียนแกนนำ	34
4.2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนแกนนำที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	36
4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกนักเรียนแกนนำ	37
4.4 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของนักเรียนแกนนำ	39
4.5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปนักเรียนสมาชิก	42
4.6 จำนวนและร้อยละของนักเรียนสมาชิก ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	44
4.7 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกนักเรียนสมาชิก	45
4.8 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของนักเรียนสมาชิกปัญหายาเสพติด	47
4.9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศกับระดับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	57
4.10 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุกับระดับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	57
4.11 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษากับระดับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	58
4.12 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานภาพครอบครัวกับระดับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	58
4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในนักเรียนแกนนำที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของนักเรียน	59
4.14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกนักเรียนแกนนำที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของนักเรียน	61
4.15 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศกับระดับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	63

4.16	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุกับระดับ การมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	63
4.17	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษา กับระดับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	64
4.18	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานภาพครอบครัว กับระดับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	64
4.19	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในนักเรียนสมาชิก ที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของนักเรียน	65
4.20	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกนักเรียนสมาชิก ที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของนักเรียน	67